

Mensen met een verstandelijke beperking in het ziekenhuis

Anders dan een kind

Ons land telt naar schatting 150.000 mensen met een verstandelijke beperking. Als zij in het ziekenhuis moeten worden behandeld, bestaat het risico dat een diagnose wordt gemist of dat angst of agressie worden uitgelokt, zeggen deskundigen. Het gaat meestal om heel vriendelijke mensen die vaak, net als een kind, hun klachten niet altijd goed onder woorden kunnen brengen. Of ze reageren anders op een behandeling. Daardoor blijven aandoeningen soms onopgemerkt of wordt een patiënt te vroeg naar huis gestuurd of als 'lastig' betiteld. In de omgang is het van belang te beseffen dat volwassen mensen met een verstandelijke beperking geen kind zijn. Ze hebben een hele levensgeschiedenis achter de rug. Wel kan het verschil tussen hun verstandelijke en sociaal-emotionele ontwikkeling ons op het verkeerde been zetten.

Aandachtsfunctionaris

Werner van de Wouw is binnen MMC aandachtsfunctionaris voor mensen met een verstandelijke beperking. Voor zover bekend zelfs de enige in een ziekenhuis. Lang niet iedereen binnen MMC weet dat hij ingeschakeld kan worden om te adviseren bij de voorbereiding van een onderzoek of bij opname van een verstandelijk gehandicapte. Hoewel hij deze taak inmiddels al zeven jaar vervult, ziet hij dat hij vaak te laat wordt ingeschakeld. En dat is jammer: hij heeft bijvoorbeeld een formulier ontwikkeld, waarmee de begeleider van de patiënt tien aandachtspunten kan doorgeven voor aanvullende anamnese. Zo'n begeleider en

de extra informatie die deze kan geven, is van wezenlijk belang, vertelt Werner: "Verpleegkundigen moeten bijvoorbeeld echt weten hoe een patiënt die zich verbaal niet goed kan uiten reageert op pijn. Ook andere persoonlijke gegevens zijn van groot belang, bijvoorbeeld dat iemand rustig wordt als hij zijn favoriete knuffel bij de hand heeft." Dat zulke informatie verbetering oplevert, weten we al van de verpleging van zieke kinderen. Tegenwoordig wordt algemeen begrepen dat een kind dat zich prettig voelt sneller geneest. Werner pleit dan ook voor de aanwezigheid van zo'n begeleider, ook al moeten we daaraan wennen: "Daarover zeg ik tegen de verpleegkundigen: die vertegenwoordigers zijn collega's die jullie van waardevolle informatie kunnen voorzien en de patiënt veiligheid kunnen bieden." Werner ziet nog meer verbeteringen: "Nergens staat geregistreerd dat een patiënt een verstandelijke beper-

king heeft en speciale zorg nodig heeft. Dat zou eigenlijk wel moeten. Ik weet dat er mensen zijn die tegen deze manier van 'uitzonderen' zijn, maar door goede bedoelingen komt dit soort patiënten vaak te kort. Dan kunnen problemen ontstaan die voorkomen hadden kunnen worden."

Meer weten?

Werner van de Wouw is bereikbaar via (040) 888 95 80 of w.vandewouw@mmc.nl. Het Platform VG Noord-Brabant heeft samen met Zorgbelang n.a.v. een onderzoek over ziekenhuiszorg van deze doelgroep in 2012 met ziekenhuizen en instellingen afspraken gemaakt. Er kwam een handig boekje beschikbaar: 'Unieke mensen verdienen persoonlijke zorg'. Het boekje bevat adviezen voor o.a. ziekenhuizen vóór, tijdens en na een ziekenhuisopname. Het is via Werner v.d.Wouw verkrijgbaar.

Tips

- Zorg voor goede communicatie met de familie of verzorger van een patiënt met een verstandelijke beperking. Zo komt in beeld wat de 'gebruiksaanwijzing' is van deze persoon.
- Stem met familie/zorginstelling af welke voorbereiding op onderzoek of opname nodig is, en welke speciale maatregelen en voorzieningen van belang zijn. Bijvoorbeeld: is aanwezigheid van familielid of verzorger nodig? Kan de patiënt beter worden verpleegd op een eenpersoons- of meerpersoonskamer?
- Is meer relevante informatie bekend? Hebben alle verzorgers rond het bed daar zicht op?
- Spreek bij te verwachten onrust voor onderzoek of behandeling een goed tijdstip af, bijvoorbeeld aan het begin of juist het eind van de dag. Dit om wachttijden te voorkomen.
- Neem bij twijfel over de diagnose of behandeling contact op met een arts voor verstandelijk gehandicapten. Op www.nvavg.nl staat een lijst met contactpersonen in de regio's.